

Kmetijska in gozdarska tehnika v času pandemije

mag. Marjan Dolenšek, Gozdarski inštitut Slovenije, Oddelek za gozdno tehniko in ekonomiko
dr. Robert Jerončič

Objavljeno na spletu 01.01.1970

V dneh, ko si vsi prizadevamo, da bi se s čim manj prizadetimi in s čim manj posledicami izvili iz primeža pandemije Covid-19, ne smemo pozabiti, da življenje teče dalje in da je potrebno poskrbeti za osnovne pogoje bivanja in opravljati najbolj nujne dejavnosti, kamor med prvimi spada tudi pridelava hrane. Te pa ni brez uporabe strojev in opreme. Za vas smo zbrali nekaj informacij o ukrepih, ki se v času pandemije nanašajo na kmetijsko in gozdarsko tehniko. Besedilo tega članka je bilo pripravljeno 20. aprila 2020, ko so začeli veljati spremenjeni odloki Vlade Republike Slovenije. Ti pa se lahko zelo hitro spremenijo, zato spremljajte problematiko, za aktualne nasvete pa lahko kadarkoli pokličete svetovalce Javne službe kmetijskega svetovanja.

Veljavnost prometnih dovoljenj, registracija motornih vozil, rezervni deli ter varnost in zdravje pri delu

V dneh, ko si vsi prizadevamo, da bi se s čim manj prizadetimi in s čim manj posledicami izvili iz primeža pandemije Covid-19, ne smemo pozabiti, da življenje teče dalje in da je potrebno poskrbeti za osnovne pogoje bivanja in opravljati najbolj nujne dejavnosti, kamor med prvimi spada tudi pridelava hrane. Te pa ni brez uporabe strojev in opreme. Za vas smo zbrali nekaj informacij o ukrepih, ki se v času pandemije nanašajo na kmetijsko in gozdarsko tehniko. Besedilo tega članka je bilo pripravljeno 20. aprila 2020, ko so začeli veljati spremenjeni odloki Vlade Republike Slovenije. Ti pa se lahko zelo hitro spremenijo, zato spremljajte problematiko, za aktualne nasvete pa lahko kadarkoli pokličete svetovalce Javne službe kmetijskega svetovanja.

Tehnični pregledi ter podaljšanje veljavnosti prometnih in voznških dovoljenj

Z 20. aprilom 2020 je spet dovoljeno izvajanje tehničnih pregledov motornih vozil in vseh postopkov v zvezi z registracijo vozil, veljavnost pretečenih prometnih dovoljenj (vključno z zavarovanjem) pa je podaljšano do 19. junija 2020. Zato s tehničnimi pregledi ni potrebno hiteti. Spet se je začelo tudi izvajanje tehničnih pregledov traktorjev na terenu, bodo pa izvajalske organizacije lastnike obvestile na enak način kot v preteklih letih in tudi letos pred začetkom epidemije. Od 8. aprila 2020 dalje je spet omogočeno spletno podaljšanje veljavnosti prometnega dovoljenja preko eUprave. To velja za vse kategorije vozil in za vozila, ki jim v času podaljšanja ni potrebno opraviti tehničnega pregleda. Sklenitev zavarovanja pa vse zavarovalnice že omogočajo na daljavo. Da ne bi prihajajo do napačnega razumevanja povejmo, da se postopek podaljšanja veljavnosti prometnega dovoljenja izvede glede na dejanski potek prometnega dovoljenja, ki je zabeležen v prometnem dovoljenju (in ne glede na določbo odloka Vlade RS, ki je vozilu samo dovolila udeležbo v cestnem prometu). Tako se bo postopek podaljšanja veljavnosti prometnih dovoljenj v naslednjem letu (v letu 2021) izvajal v istem časovnem okviru, kot bi se normalno letos. Enako valja za zavarovanje vozila.

Opravljanje dejavnosti šol vožnje je prepovedano do 16. maja 2020, veljavnost pretečenih voznških dovoljenj pa je podaljšano do 17. junija 2020.

Slika 1: Z 20. aprilom 2020 je ponovno dovoljeno izvajanje tehničnih pregledov motornih vozil, tudi traktorjev na terenu. Slika je simbolična, posneta pred razglasitvijo epidemije zaradi Covid-19.

Registracija homologiranih vozil

S spremenjenim odlokom Vlade Republike Slovenije se z 20. aprilom 2020 spet lahko izvajajo ne le tehnični pregledi in registracija motornih vozil, pač pa tudi vsi s tem povezani postopki, kot so postopki ugotavljanje skladnosti vozil, oz. izdajanja potrdil o skladnosti še ne registriranih motornih vozil. Tako bo sedaj mogoče izvesti tudi postopke posamičnih odobritev vozil. V minulem obdobju je bilo namreč mogoče pridobiti le potrdilo o skladnosti tipa SA, ki ga izdajajo proizvajalci (oziroma njihovi pooblaščenji zastopniki) vozil sami, ne pa tudi potrdil o skladnosti tipa SB, ki ga na osnovi naročila prodajalca (ali kupca, če ta sam vozilo pripelje iz tujine) izda pooblaščen strokovna organizacija. Dejavnost teh je bila namreč prepovedana in nekateri kupci traktorjev in traktorskih priklopnikov niso mogli registrirati svojih vozil, ker niso uspeli pridobiti potrdila o skladnosti. Ta težava je sedaj odpravljena. Poudariti je potrebno, da smejo strokovne organizacije izvajati svojo dejavnost le, če lahko zagotovijo vse ukrepe, ki jih za omejitev širjenja korona virusa priporoča Nacionalni inštitut za javno zdravje.

**POTRDILO O SKLADNOSTI
ZA VOZILO HOMOLOGIRANEGA TIPA⁽¹⁾**

SA 0000000

Na podlagi 39. člena 40. člena Pravilnika o upravljanju skladnosti vozil (Uradni list RS št. 20/04) potrjuje, da je vozilo, katerega podatki so navedeni v nadaljevanju, skladno s tipom vozila, kateremu je bil podeljen certifikat o homologaciji vozila št.: _____, ki ga je izdal: _____

D – Podatki o vozilu:

D.1 – Znamka: _____

D.2 – Tovar, oznaka: _____
(tip / varianta / izvedenka)

D.3 – Komerč. oznaka: _____

D.4 – Proizvajalec: _____

D.4.1 – ime: _____

D.4.2 – država: _____

D.5 – Datum izdaje COC dokumenta oz. prve registracije: _____

E – VIN: _____
(identifikacijska številka vozila)

E.1 – Identifikacijska koda: _____
(samo za traktorje)

Naziv izdelatelja: _____
(ime in priimek) (poštni) (sedež)

Kraj / datum: _____ žig

K – Homologacijska oznaka vozila: _____

J – Kategorija in vrsta vozila: _____

X – Oznaka nadgradnje: _____

X.1 – Dodatni opis nadgradnje: _____

X.2 – Homologacijska oznaka zaščene konstrukcije: _____
(samo za traktorje)

Y – Mere vozila (mm):

Y.1 – dolžina _____ **Y.2** – širina _____ **Y.3** – višina _____

L – Število osi: _____

M – Medosje: _____ mm

M.1 – Zadnji prenos: _____ mm

F – Masa: _____

F.1 – Največja tehnično dovoljena masa vozila _____ kg

F.2 – Največja dovoljena masa vozila pri registraciji _____ kg

F.3 – Največja dovoljena masa skupine vozil pri registraciji _____ kg

G – Masa vozila _____ kg

N – Razponed najv. tehnično dovoljene mase na osi (za vozila nad 3 500 kg) _____ kg

N.1 – Dovoljeno osno obremenitve: _____ kg

O – Največja tehnično dovoljena masa prikolpnega vozila za:

O.1 – Zavrani: _____

O.1.1 – prikolpnik: _____ kg

O.1.2 – polprikolpnik: _____ kg

O.1.3 – prikolpnik s centralno osjo: _____ kg

O.2 – Nezavirano prikolpno vozilo: _____ kg

O.3 – Navpična obremenitev vlečne naprave / sedla: _____ kg

O.4 – Tlak v napajalnem vodcu zavornega sistema: _____ kPa

P.1 – Motor z notranjim zgorevanjem:

P.1.1 – delovna prostornina: _____ cm³

P.1.2 – nazivna moč: _____ kW

P.1.3 – vrsta goriva: _____

P.1.4 – nazivna vrtilna frekvenca: _____ min⁻¹

P.1.5 – oznaka motorja: _____

P.2 – Elektromotor:

P.2.1 – tip: _____

P.2.2 – nazivna trajna moč: _____ kW

P.2.3 – delovna napetost: _____ V

P.2.4 – pogonske baterije: _____
(tip / števil / napetost)

P.2.5 – oznaka motorja: _____

Q – Razmerje množmase (sam) za motorna kolesa: _____ kg/kg

R – Barva vozila: _____

S – Sedeži:

S.1 – Število sedežev (kajobno z vozilskimi): _____

S.2 – Število stojšč: _____

T – Najvišja hitrost: _____ km/h

U – Ravni hrupa:

U.1 – v mirovanju: _____ dB(A)

U.2 – pri vrtilni frekvenci motorja: _____ min⁻¹

U.3 – v vožnji: _____ dB(A)

V – Emisije izpušnih plinov:

V.1 – CO: _____ g/km ali g/kWh

V.2 – HC: _____ g/km ali g/kWh

V.3 – NO_x: _____ g/km ali g/kWh

V.4 – HC + NO_x: _____ g/km

V.5 – Delci pri dizel motorjih: _____ g/km ali g/kWh

V.7 – CO₂: _____ g/km

V.8 – Kombinirana poraba goriva: _____ l/100km

V.9 – Podatek o (koljevanjski) kategoriji vozila glede na ES-homologacijo (podatek o zadnji višnji vrstici direktive 1970/20, 89/117, 97/24 sklenjena 2000/25 za kakovost kolo vozila homologirane).

– Podatki o emisijah, potrebni za tehnični pregled vozila:

– Motor na kompresijski vzgib:

V.6 – Korigirani absorpcijski koeficient pri dizel motorjih: _____ m³

V.6.1 – Vrtilna frekvenca prostega teka: _____ min⁻¹

V.6.2 – Najvišja vrtilna frekvenca motorja: _____ min⁻¹

V.6.3 – Temperatura oja: _____ °C
(najbolje / najslabše)

– Motor na prisilni vzgib:

Vrtilna frekvenca prostega teka	Vseobna CO (vol %)	Vrednost A	Temperatura oja (°C)
V.10 – nizka: _____ (min ⁻¹)	V.10.1	Ne pride v poštev	V.10.2
V.11 – visoka: _____ (min ⁻¹)	V.11.1	V.11.2	V.11.3

Z.1 – Dovoljene pnevmatike in platišča⁽²⁾: _____

Z.2 – Homologacijska oznaka vlečne naprave: _____

Z.2.1 – D = vrednost _____

Te podatke o skladnosti je potrebno obvezno priložiti ob registraciji vozila v Republiki Sloveniji. Uporabnik vozila mora imeti ločeno evidenco pri sebi, kadar uporablja predelano vozilo. Vse spremembe na vozilu, ki spreminjajo njegove lastnosti, vezane na predpise, veljavne v Republiki Sloveniji, je treba takoj prijaviti pooblaščenim strokovnim organizacijam za posamično odobritev vozil.

Opombe:

⁽¹⁾ – Spadal samo iste podtele, ki priložijo v poštev za posamično kategorijo vozila mobilnih več gospodarskih uporabi (med. indeks mobilnosti, hitrostni razred OBRAZEC ŠT. DRSC-SA/01).

Oskrba z rezervnimi deli

Večkrat lahko slišimo, da imajo servisi, posledično pa uporabniki kmetijske in gozdarske tehnike, težave z zagotavljanjem rezervnih delov, posebej tistih, ki prihajajo iz Italije. A v večini primerov se je izkazalo, da je za okvare, ki se trenutno pojavljajo večina rezervnih delov in delov za vzdrževanje, na zalogi na servisih ali pa se jih da dobiti na drugih servisih. Pa tudi, da je obiskov servisnih delavnic zelo malo. Pojavlja pa se bojazen, da v času sezone, ko pride tudi do večjih okvar in deli niso na zalogi na servisu, le teh ne bi bilo mogoče dobiti. Res se lahko zgodi, da bi kakšen posamezen stroj zaradi tega tudi obstal za krajši ali daljši čas, a večinoma do tega ne bo prišlo. Proizvajalci še vedno zagotavljajo oskrbo z rezervnimi deli iz svojih centralnih skladišč, poleg tega pa vsi po vrsti zagotavljajo, da bodo najprej začeli s proizvodnjo rezervnih delov.

Slika 3: V času ukrepov za preprečevanje širjenja okužb z virusom SARS Cov-2 (bolezen Covid-19) se je zelo zmanjšal promet na cestah, pristojni organi pa ugotavljajo povečanje prekorajitev hitrosti vožnje. Tudi s kmetijskimi vozili moramo voziti s primerno hitrostjo. Nepritrjen tovor in prehitra vožnja v ovinek in gnojilo je bilo namesto po njivi raztrošeno po cesti.

Varnost in zdravje pri delu

Ob upoštevanju vseh zdravstvenih navodil in ukrepov, ki veljajo v času pandemije, pa ne smemo pozabiti, da pri delu na kmetiji in v gozdu prežijo številne druge nevarnosti za nezgode in zdravje. Kljub opozarjanju zdravstvene stroke, da naj se ljudje izogibajo vsem dejavnostim, ki bi imele za posledico nezgode in po nepotrebem še dodatno obremenile zdravstveni sistem, se vedno znova dogaja prav to, tudi nezgode pri delu v gozdu, obrezovanju drevja itn., ko imajo ljudje nenadoma čas za stvari, ki jih prej niso pogosto opravljali in praviloma niso za to usposabljeni ter opremljeni. Vabimo vse, da si vzamete nekaj deset minut časa in si osvežite zavedanje o nujnosti zagotavljanja varnosti in zdravja pri delu in si ogledate film »Za večjo varnost pri delu na kmetiji«, ki je na voljo na spletu. Film, ki prikazuje napotke za varno in zdravo delo na kmetiji, so ob finančni pomoči Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, pred nekaj pripravili na Kmetijsko gozdarskem zavodu Nova Gorica, je pa še vedno aktualen. Če v spletni iskalnik vtipkate naslov filma, boste hitro našli kanal z video vsebinami in si ga ogledali.